

De erotiske digte

Eskapaderne: I sidste halvdel af det første århundrede f.Kr. dukkede en ny genre op i Rom: unge, moderne digtere begyndte at digte om erotiske eventyr i første person, under eget navn – erotiske eventyr, som koncentrerede sig om én kvinde. Tilløb til denne genre sås allerede i Catuls ærlige udlevering af sit eget erotiske forhold til Lesbia (se s.94), men efter Catul rendyrkes genren med digterne Tibul, Properts – og i generationen efter – med Ovid.

Tibul skildrer sit forhold til Delia, Properts sit til Cynthia og Ovid sit forhold til Corinna. Fælles for forholdene er, at digteren vil gøre alt for sin pige – undtagen at gifte sig med hende.

Genren kaldes det elegiske distichon (eller den romerske elegi) – digterne brugte som genrebestemmelse det versemål (metrum), digtene var skrevet i. Når genren er betegnet 'det elegiske distichon', er grunden muligvis den, at dette versemål indtil da fortrinsvis var benyttet til gravepigrammer. Versemålet består af heksametre (daktyliske seksfodsvers) og pentametre (daktyliske femfodsvers), som afløser hinanden. Det er derfor, Ovid i sin første digt (I,1) skriver:

Vers nummer to var som vers nummer et. Da smiled Cupido
ad mig og rapsed en fod ud af det underste vers.

Eskapaderne skrev Ovid som ca. 20-årig og vi har hans eget ord for, at de fyldte fem bøger, men han foretog 20 år efter en kraftig revision af værket, som nu står i tre bøger med i alt 35 digte.

Elskovskunsten: Genren er den i tiden velkendte: læredigtet (jf. Lukrets s.69), men her brugt til et mere vovet indhold: Hvordan får man som mand etableret et erotisk sidespring til en pige? – for i dette værk er der ikke tale om et fast forankret forhold, hvis endelige mål er ægteskabet. Værket er i to dele på over 1500 verselinjer.

I,5

Dagen var brændende hed, og middagsstunden var inde;
træt sank jeg ned på min seng, søgte at finde et hvil.
Vinduets ene skodde var åben, den anden var lukket,
lyset omtrent, som det er inderst i skovenes dyb,
5 eller som skumringens skær når solen synker fra himlen,
eller når natten er slut, morgenen ikke begyndt.
Det er den rette belysning at unde blufærdige piger:
Dér kan de håbe på skjul for deres skamfulde frygt.
Se – dér kommer Corinna kun klædt i sin bare chemise
10 og med sit udslagne hår ned om sin snehvide hals.
Sådan gik sagnets skønne Semiramis op til sit kammer,
sådan var Laïs, som mænd elskede alle som én.
Den fik jeg snart flået af – skønt egentlig skjulte den intet;
modstand gjorde hun dog, ville ha natkjole på.
15 Men da protesten var uden alvorlig vilje til sejren,
tabte hun uden besvær ved at forråde sig selv.
Som hun stod dér for mit blik, ej længer dækket af noget,
var hendes skikkelse helt blottet for hver en defekt.
Ah, hvor dejlige skuldre og arme jeg så og berørte!
20 Som dog brysternes form passede godt i min hånd!
Og hendes mave så glat under barmens trimmede buer!
Lænden så rund og så fin, låret så pigeligt ungt!
Hvorfor gå i detaljer når intet var andet end pragtfuldt?
Og hendes nøgne krop drog jeg så ind imod min.
25 Resten – er kendt! Der lå vi så begge og hvilede trætte.
Gid jeg ofte må få sådan siesta igen!

II,8

Du som kan sætte et hår på tusind forskellige måder
– kun gudindernes hår burde du bringe i stand! –
kære Cypassis, hvis mangel på snerpethed jeg har erfaret,
du, der er fruen tilpas, mig dog mere tilpas –
5 hvem har forrådt at vi to har elsket hinanden? Hvorledes
mærked Corinna at vi havde haft hemmelig sex?
Var det mon mig der blev rød? Eller røbed med noget uheldigt
ord at jeg var mig bevidst om nogen sidespringsskyld?
Havded jeg ikke, at den der gik efter tjenestepiger,
10 ganske umuligt var helt ved sine fuldeste fem?

20 klemme din ringfingers led, gøre mig snæver og stram.
 Måtte jeg aldrig, min skat, blive andet end noget der klær dig,
 og som din finger med fryd bærer hver evige dag!
 Tag og behold mig på når du skyller din krop under brusen:
 Pyt med at der kommer vand ind under stenen derved!
 25 Men er du bar, vil jeg tro mit begær vil give mig hårdhed,
 så at jeg også som ring spiller min rolle som mand.
 Dog, det er jo blot drømme. – Begiv dig af sted, lille gavel!
 Må hun forstå at med dig får hun et pant på min tro!

III, 11b

Had og forelskelse strides nu i mig og splitter mit hjerte.
 Kampen er hård, men jeg tror mest på forelskelsens sejr.
 Hade, det vil jeg. Hvis ikke jeg kan, er jeg nødt til at elske:
 Oksen hader sit åg, men den må dog ha det på.
 5 Væk fra din umoral vil jeg, men fanges igen af din skønhed,
 væmmes ved din karakter må jeg, men elske din krop.
 Hverken med eller uden dig er jeg i stand til at leve
 og er i vildrede med hvori mit ønske består.
 Var du blot enten ikke så skøn eller mindre uartig!
 10 Skønhed rimer kun slet med en bedærvet moral.
 Og din moral vækker had, din skønhed ber om at elskes.
 Ak, den er stærkere end lasterne der følger med.
 Skån mig, ved alle de bånd der har knyttet os sammen i sengen,
 guderne der gir dig frit slag til at misbruge sig,
 15 og ved din skønhed selv, der for mig er så stærk som en guddom
 og ved de øjne hvori mine er blevet fortabt!
 Vær som du vil, du forbliver dog min! Du selv må blot vælge,
 om jeg skal elske dig med eller imod hvad jeg vil.
 Helst vil jeg selv sætte sejl og lade mig føre af stormen
 20 ønske at elske når jeg dog ikke kan lade vær.